

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto

17.9.2021

SAK 14717 / 2021

Valtiovarainministeriö

VN/791/2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa.

Esitetyt verotusmenettelylain muutokset tarpeellisia

Hallituksen esityksen luonnoksessa on yhteensä kolme muutosta, jotka muuttavat verotusmenettelystä annetun lain 31 §:ää siten, että sitä voidaan soveltaa OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden laajuudessa.

Ensinnäkin esityksessä ehdotetaan, että siirtohinnoitteluoikaisusäännökseen sisällytettäisiin maininta siitä, että siirtohinnoittelutilanteiden tarkastelu tapahtuisi markkinaehtoperiaatteen puitteissa. Toiseksi esityksessä ehdotetaan, että siirtohinnoitteluoikaisua koskevan verotusmenettelylain 31 §:ää muutettaisiin sisällyttämällä siihen selventävää sääntelyä tiettyjen siirtohinnoitteluprosessin elementtien osalta.

Kolmanneksi esitysluonnoksessa esitetään, että verotusmenettelylain 31 §:ään sisällytettäisiin nimenomainen sääntely markkinaehtoperiaatteen perustuvasta, poikkeuksellisissa tilanteissa sovellettavasta etu yhteysliiketoimen sivuuttamisesta, joka voitaisiin tehdä sen jälkeen, kun liiketoimi olisi määritetty sen tosiasiallisen sisällön mukaisesti.

Näistä kahta ensimmäistä muutosta voidaan pitää olemassa olevaa käytäntöä selventävinä. Markkinaehtoperiaate on käytännössä määritelty nykyisessä VML 31 §:ssä, vaikka kyseisestä sanasta ei pykälässä mainitakaan. Siirtohinnoitteluoikaisun yhteydessä tunnistetaan jo nykyisellään asiaankuuluvat kaupalliset tai rahoitukselliset suhteet ja niihin vaikuttavat taloudellisesti olennaiset erityispiirteet, joista kuitenkin esitysluonnoksen mukaisesti lisättäisiin nimenomainen maininta pykälään.

Kolmatta muutosta eli uudelleenluonnehdinnan lisäämistä lainsäädäntöön voidaan pitää merkittävänä muutoksena nykytilaan. Samaan aikaan muutosta on pidettävä äärimmäisen tarpeellisenä. Nykyisellään verosopimusten ja kansallisen lainsäädännön välillä on epäsuhta siirtohinnoitteluoikaisuiden soveltamiskäytännön osalta. Ilman esitettyjä muutoksia Suomen mahdollisuudet puuttua siirtohinnoittelupoikkeamiin

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto

17.9.2021

ovat suppeammat kuin muilla valtioilla, ja Suomi voi tämän seurauksena menettää verotuloja.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytäntö on osoittanut, että nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista uudelleenluonnehdintaa. Esimerkiksi vuosikirjaratkaisussa KHO 2014:119 todetaan seuraavaa:

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että mainittu sovitun liiketoimen sivuuttaminen ja uudelleenluonnehdinta edellyttäisi selkeää tähän oikeuttavaa lain säännöstä. Kun verotusmenettelylain 31 §:n 1 momentin ei sen sanamuodon eikä sitä koskevien hallituksen esityksen perustelujen mukaan voida selvästi katsoa oikeuttavan liiketoimen luonnehdintaa toiseksi liiketoimeksi, nyt kysymyksessä olevan lainan luonnehdinta verotuksessa oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi ei ole mainitun säännöksen nojalla mahdollista.

Esitetyt lainsäädäntömuutokset ovat kokonaisuudessaan tarkoituksenmukaisia. Pykäläluonnokset itsessään ovat hyvin laadittuja ja niissä on tunnistettu nykyisen verotusmenettelylain ongelmakohdat sekä OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden tulkintasisältö.

Ennakollisen keskustelun merkitys korostuu tulevaisuudessa

Esitysluonnoksen myötä siirtohinnoitteluun liittyvien erimielisyyksien määrä tulee todennäköisesti lisääntymään. Vaikkakaan tapauksia ei välttämättä ole määrällisesti paljon, niiden fiskaalinen merkittävyys voi olla suuri. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ennakollisen keskustelun tarve sekä merkitys verovelvollisten ja veronsaajan välillä tulee kasvamaan. Verohallinnon rooli verovelvollisten ohjeistamisessa korostuu. On tarkoituksenmukaista kiinnittää huomiota Verohallinnon määrällisiin ja laadullisiin resursseihin.

Lopuksi muutama yksittäinen huomio esitysluonnoksesta. Esitetyn sääntelyn suhdetta VML 28 §:ään tulisi tarkastella laajemmin esityksen perusteluissa. Sanamuodoltaan esitetyt VML 31 §:n muutokset vastaavat pitkälti VML 28 §:n muotoilua, joten näiden välinen suhde on merkityksellinen muun muassa tulevan soveltamiskäytännön näkökulmasta. Vastaavasti liiketoiminnan sivuuttamisen ja määrittämisen välistä suhdetta tulisi käsitellä laajemmin. Esitysluonnoksen teksti on jossain määrin vaikeaselkoista ja prosaistista. Esityksen perustelujen sekä kannanottojen selkeyteen ja ymmärrettävyyteen tulee kiinnittää huomiota.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry